

Triển lãm Cải Cách Ruộng Đất: Làm Sao Bây Giờ?

Nguyễn Tường Thụy - RFA Blog

13/9/2014

Chẳng hiểu ai xui khiến thế nào mà Bảo tàng lịch sử quốc gia tự nhiên đi tổ chức phòng trưng bày về cuộc Cải cách ruộng đất "long trời lở đất" cách đây sáu chục năm, mở cửa vào ngày 8/9/2014.

Phàm những gì họ làm đều có mục đích cả, chứ không phải bày ra để chơi.

Vâng, mục đích là đây: theo Ông Nguyễn Văn Cường, Giám đốc Bảo tàng Lịch sử Quốc gia thì *"Bảo tàng muốn hướng tới là những thành tựu của cuộc cải cách ruộng đất đã mang lại cho nhà nước mới được thành lập, cho người dân Việt Nam nghèo khổ đang từ phận nô lệ mất nước được hưởng thành quả cách mạng đó"*.

Tuy nhiên, mới qua mấy ngày đầu, mục đích của Bảo tàng có vẻ như không đạt được. Dấu ấn kinh hoàng của Cải cách ruộng đất ở miền Bắc đã ghi quá sâu vào ký ức những người dân Việt Nam. Hẳn là không nhiều người tìm đến phòng trưng bày để xem nông dân Việt Nam được hưởng thành quả của Cải cách ra sao. Có vẻ như người ta không hào hứng về việc này khi chuyện chia ruộng thì ai cũng biết và ai cũng biết sau đó, ruộng đất lại được gom vào HTX. Khi mô hình HTX thất bại, ruộng đất được chia lại để rồi lại tập trung vào quan chức nhà nước và những người giàu có. Người ta đến triển lãm còn vì tò mò, muốn biết xem thái độ của nhà cầm quyền đối với CCRĐ ra sao, họ nhìn nhận thế nào hay hướng người xem nhìn nhận thế nào?

Người xem nhận ra ngay ý đồ của Ban tổ chức (BTC) khi nhìn vào cách sắp xếp hiện vật và số lượng hiện vật cho mỗi khởi kỳ. Theo Thanh niên online, trong tổng số 133 hiện vật thì dành cho phần đời sống của nông dân trước cải cách là 45 hiện vật, tức là chiếm 1/3. Điều này cho thấy, bảo tàng muốn nhấn mạnh sự so sánh cuộc sống của nông dân với địa chủ.

Phần đầu tố địa chủ có lẽ là phần khách quan tâm nhất thì Ban tổ chức giấu nhẹm. Được hỏi về cách sắp xếp có chủ ý, ông Cường trả lời đại rằng *"Không nhất thiết phải phơi bày toàn bộ những sai lầm của lịch sử"* làm cho nhiều phóng viên tỏ ý không hài lòng. Ông đã làm đúng đường lối tuyên truyền của Đảng, nhưng xem ra, lần tuyên truyền này lợi bất cập hại.

Có một điều thú vị là, phần giấu giếm của ban tổ chức đã được báo Vnexpress tìm cách bù đắp bằng bài *"Khoảng lặng bên trong triển lãm Cải cách ruộng đất"* với việc phỏng vấn khách thăm là những nhân chứng, kể về giai đoạn đau thương ấy và họ *"chưa thỏa mãn với những thông tin, hình ảnh, ánh sáng và cách trưng bày. Rất tiếc khi có cơ hội lại không được cung cấp thêm những hiểu biết chân thực về lịch sử, một giai đoạn đau buồn của dân tộc"*.

Bài báo cũng dẫn lời nhà sử học Dương Trung Quốc *"Với những vấn đề này, chúng ta không nên né tránh để ít nhất nhân dân không nghi ngờ về quá khứ"*,

Trên mạng internet, tràn ngập những bài viết kể về một thời kỳ đen tối nhất trong lịch sử dân tộc, khơi dậy những đau thương mà người ta kìm nén sáu chục năm nay, nay có dịp bùng lên. Phần đầu tố địa chủ - nội dung mà ban tổ chức cố tình ém nhẹm, với lý do như ông Cường đã nói là không cần thiết lại là đề tài bàn luận sôi nổi nhất. Hàng chục bài viết về chủ đề này được đưa lên mạng mỗi ngày. Riêng phần điểm tin sáng trên trang Ba Sàm hôm nay (12/9) đã có tới 34 bài nói về CCRĐ. Blog Tều còn kỳ công tập hợp đường dẫn tất cả những bài viết về CCRĐ để hầu bạn đọc Những người có cha mẹ ông bà bị đầu tố, bị bắn trong CCRĐ, nỗi uất ức kìm nén bấy lâu nay được dịp bùng lên. Họ kể về nỗi đau mất mát của gia đình, dòng họ, hệ lụy sau đó và không ngần ngại bày tỏ luôn cả lòng căm thù.

Đấu tố, xử tử địa chủ ở Miền Bắc

Có người phát hiện ra có những hình ảnh trưng bày được diễn hoặc đóng lại. Nhiều người tinh quái, tìm ngay ra những hình ảnh tương phản để vô hiệu việc tuyên truyền trong phòng trưng bày. Họ đặt bữa cơm của nông dân hồi ấy cạnh bữa ăn của nông dân hiện nay để cho thấy sáu chục năm qua, đời sống của nông dân hóa ra là... thụt lùi. Trưng bày về ngôi nhà lụp xụp của nông dân so với nhà địa chủ thì họ đưa ra hình ảnh nhà nông dân VN bây giờ cũng lụp xụp không kém và nhà quan chức thì nguy nga tráng lệ gấp nghìn lần nhà địa chủ ngày xưa. Những cảnh đấu tố, bắn giết được đưa lên cùng con số hàng trăm nghìn người bị tố oan, hàng vạn người bị giết để minh chứng cho sự "thành công" của CCRĐ. Nói về thành quả chia ruộng đất cho bản cổ nông, thì bị phỏng vấn những câu hóc hiểm, như "ông nghĩ gì về việc ruộng đất hiện nay lại tập trung vào tay quan chức nhà nước và đảng cộng sản", khiến cho người được phỏng vấn chỉ còn cách lảng.

Bữa ăn của nông dân sau cải cách và hiện nay

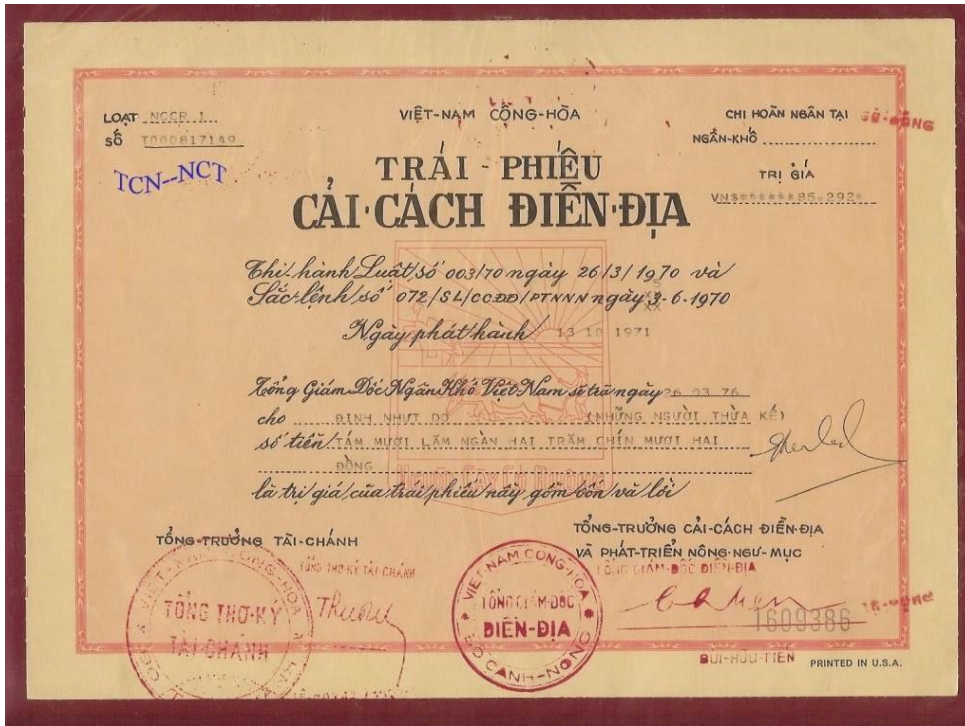
Nhà đầy tớ

Nhà ông chủ

Tại hại hơn, nhiều người còn đem cải cách điền địa ở Miền Nam ra so sánh để cho rằng, cải cách điền địa ở miền Nam vẫn là mục tiêu người cày có ruộng nhưng không có cảnh tước đoạt, bắn giết. Nhà nước mua ruộng của địa chủ chia cho nông dân. "*Nhiều quan sát viên quốc tế đã cho chương trình "Người Cày Có Ruộng" là một trong những chương trình cải cách điền địa thành công nhất ở các nước hậu tiến. Nó là điểm vàng son của nền Đệ nhị Cộng hòa". Chương trình này đã tạo ra một tầng lớp tiểu nông đông đảo, thúc đẩy kinh tế hàng hóa trong nông nghiệp phát triển. Nông dân hăng hái sản xuất và năng suất lao động trong sản xuất lúa gạo tăng lên nhanh chóng. Đời sống của nông dân được cải thiện*"

Cũng là mục tiêu người cày có ruộng nhưng công hay tội thành công hay thất bại là ở cách làm. Tại sao nông dân vẫn có ruộng nhưng ở Miền Bắc phải cướp đoạt, phải bắn giết, gieo rắc hận thù, làm đảo lộn gia phong còn ở Miền Nam thì không?

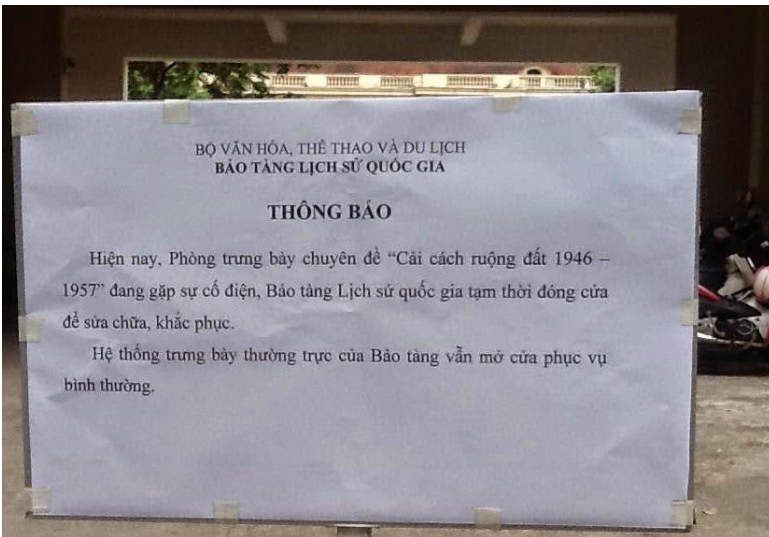

Trái phiếu thu mua đất của địa chủ để cấp cho nông dân trong cải cách điền địa ở miền Nam

Bất ngờ, ngày 12/9, gần trăm dân oan Dương Nội trong đồng phục dân oan kéo nhau đến đòi xem triển lãm. BTC đối phó bằng cách bắt cởi áo dân oan rồi mới được vào. Ai dè họ cũng cởi phất ra luôn nhưng cũng không vào được vì BTC thông báo tạm thời đóng cửa do sự cố ...ánh sáng.

Được biết, phòng trưng bày sẽ mở cửa đến 31/12/2014, nghĩa là tới 4 tháng lận. Thế nhưng mới mở cửa được mấy ngày đã xảy ra sự cố ánh sáng. Không biết thực hư thế nào nhưng nhiều ý kiến cho rằng chẳng qua BTC tìm cách đối phó mà thôi.

Mới chỉ có mấy hôm mà những thông tin về hiệu ứng của triển lãm xem ra theo xu hướng bất lợi so với mục đích ban đầu. Còn những ba tháng rưỡi nữa, không biết rồi sẽ xảy ra những chuyện gì? Kéo dài đến hết năm có vẻ thật là khó. Còn đóng cửa ư? Giải thích với công luận thế nào đây? Lý do về sự cố ánh sáng, điện đóm không thể đưa ra mãi. Dân oan Dương Nội còn "dọa" sẽ tìm cách vào phòng triển lãm cho bằng được.

Hình như khi triển khai dự án này, Ban tổ chức không lường trước được hệ quả. Hướng tới cho người dân về thành quả của CCRĐ đâu không biết, chỉ thấy những phản ứng bất bình.

Rất khó hiểu về cuộc triển lãm này. Thực sự người ta không hiểu nổi họ tính toán ra sao để cho mục đích đạt được. Trao đổi với tôi về việc này, tiến sĩ Nguyễn Văn Khải cho rằng, có gì đâu, nó bày ra để lấy tiền dự án thôi mà. Nhưng cũng có người nói tay nào thầy dùi tổ chức triển lãm này nếu không ngu thì cũng là thằng đểu.

12/9/2014
NGUYỄN TƯỜNG THỤY